

Základní tematické okruhy k ústním částem státní závěrečné zkoušky v bakalářském studijním programu Historické vědy, studijní obor Dějiny evropské kultury

Úvod

Studium bakalářského studijního programu Historické vědy, studijní obor Dějiny evropské kultury se řádně uzavírá státní závěrečnou zkouškou, která se skládá z ústní části a obhajoby bakalářské práce.

Ústní část státní závěrečné zkoušky se skládá ze dvou předmětů, hodnocených samostatně. Student musí složit zkoušku z **povinného předmětu Historie a pomocné vědy historické**. Předpokladem pro její absolvování je úspěšné absolvování alespoň jednoho výběrového historického semináře. **Student musí dále složit zkoušku buď z předmětu Dějiny umění, nebo Literární věda**. Předpokladem pro složení zkoušky z předmětu Dějiny umění je úspěšné absolvování alespoň jednoho výběrového uměleckohistorického semináře; předpokladem pro složení zkoušky z předmětu Literární věda je úspěšné absolvování alespoň jednoho výběrového literárního semináře.

Součástí státní závěrečné zkoušky je obhajoba bakalářská práce o rozsahu cca 40 NS, která má charakter samostatné odborné práce. Téma práce musí navazovat na předměty studijního plánu.

Průběh státních závěrečných zkoušek je upraven Studijním a zkušebním řádem UK v Praze a Opatřením děkana č.19/2018.

I. Historie a pomocné vědy historické

1. Raně středověká střední Evropa a místo střední Evropy v ní; proces a podmínky vzniku střeoevropských států.
2. České knížectví v 10. – 13. století; jeho společnost, hospodářství a kultura.
3. 12. – 13. stol. jako zlomová století – středověká agrární revoluce, urbanizace, středověká kolonizace, proměny vzdělání; poslední Přemyslovci, jejich mocenský vzestup, jeho předpoklady a dobové kontexty.
4. Proces christianizace v Evropě a zvláště ve střední Evropě.
5. Krize 14. století, jejich příčiny a důsledky; husitství a jeho průběh. Lucemburská doba v českých dějinách.
6. Věk konfesionalizace, evropská reformace, katolická reforma; jejich průběh, myšlenky a politické souvislosti.
7. Jagellonská střední Evropa a místo českého státu v ní, expanze Osmanské říše.
8. Zámořské objevy a evropská expanze; první koloniální velmoci
9. Stavovský stát a panovnický absolutismus, jejich soupeření, dvě cesty k modernímu státu – zdola či shora?; český stavovský stát 16. století
10. Vývoj českého státu v 17. – 18. století; české stavovské povstání a třicetiletá válka; tereziánské a osvícenské reformy v rakouské monarchii a jejich výsledky a důsledky.
11. Osvícenství a jeho varianty, nástup vědy a techniky jako nástroje porozumění a ovládnutí přírody.

12. Velká francouzská revoluce, napoleonské války.
13. Národní hnutí v Evropě; české národní obrození.
14. Modernizace evropské společnosti, industrializace, revoluce; tvorba české občanské společnosti v l. 1848 – 1914.
15. Imperiální expanze moderní doby, imperiální velmoci, první sv. válka, vznik ČSR, vývoj ČSR v l. 1918 – 1938/39 a jeho mezinárodní souvislosti; světová hospodářská krize.
16. Druhá sv. válka, její příčiny, průběh a důsledky; účast Čechů a Slováků v ní.
17. Bipolární svět, jeho základní charakteristiky; otázka „třetího světa“, dialogy Západ – Východ a Sever – Jih. Československo v rozdělovací se a rozdělené Evropě po r. 1945; Pražské jaro.
18. Evropa 70. – 80. let 20. století, politika uvolnění a nové zostření vztahů Západ – Východ; normalizace v ČSSR a pád komunismu v Evropě.
19. Vývoj Evropy po r. 1989/1991, nástup nacionalismů, Československo/ČR a SR po roce 1989, vstup zemí střední a jihovýchodní Evropy do evropských struktur.
20. Globalizace a jiné problémy dneška.

II. Dějiny umění

Uvedený tematický okruh zahrnuje vždy základní charakteristiku historické situace, architekturu, sochařství, malířství a užité umění jak v českých tak evropských souvislostech.

1. Starokřesťanské umění.
2. Byzantské umění.
3. Románské umění.
4. Gotika.
5. Krásný sloh.
6. Italská renesance a manýrismus.
7. Zaalpská renesance.
8. Baroko a rokoko.
9. Romantismus, realismus a historismus.
10. Impresionismus a počátky moderního umění.
11. Secese.
12. Moderní umění do 1. světové války.
13. Meziválečné umění.
14. Umění po 2. světové válce.
15. Současné umění.

III. Literární věda

1. Žánry středověké literatury.
2. Husitství a literatura.
3. České a evropské kronikářství ve středověku a v období humanismu.
4. Literatura v období baroka.
5. Žánry a směřování osvícenské literární tvorby.
6. České národní obrození a literatura.
7. Počátky moderny v literární tvorbě – realismus, naturalismus, symbolismus.
8. Česká křesťansky orientovaná tvorba – zakladatelské iniciativy (katolická moderna, J. Florian, J. Deml).
9. Proměny evropského románu – Dostojevskij ad.
10. Základní proudy evropské avantgardy 20. století – dada, futurismus, expresionismus ad.
11. Průnik metafyziky do evropské literární tvorby – R. M. Rilke, F. Mauriac, G. Bernanos ad.
12. Vrcholné zjevy evropské prózy – M. Proust, F. Kafka, J. Joyce, G. H. Chesterson ad.
13. Vrcholné zjevy evropské poezie – G. Apollinaire, P. Claudel, Ch. Péguy ad.
14. Poválečné tendence v literární tvorbě – existencialismus, personalismus, socialistický realismus.
15. Střet literární tvorby 20. století s totalitou.

Povinná literatura

Povinná literatura je shodná s povinnou literaturou zadávanou během studia.

V Praze dne 1. 10. 2019

PhDr. Petra Oulíková, Ph.D.
proděkanka pro studium